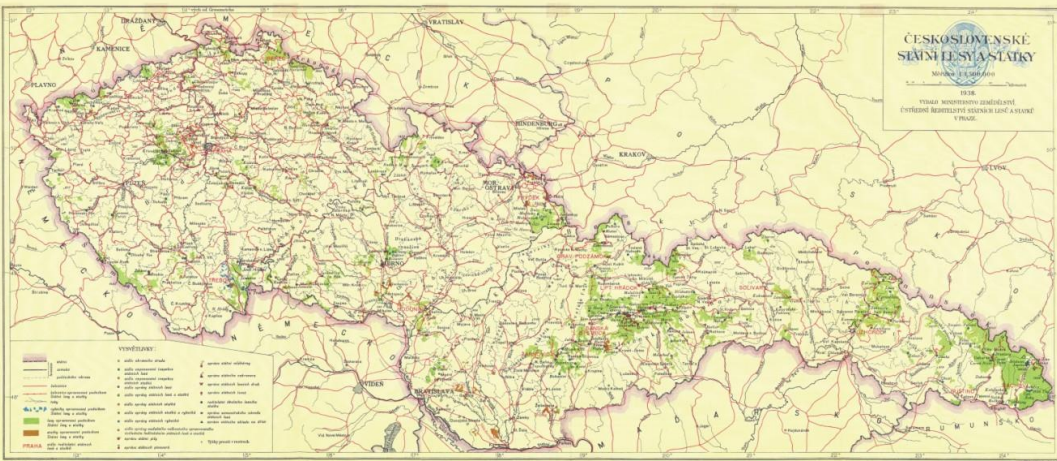

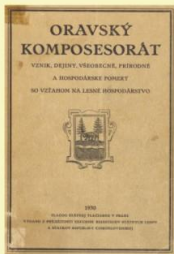
Pamätný exkurzný kameň

Memorial Excursion Stone

Riaditeľstvo Oravského komposesorátu so sídlom v Oravskom Podzámku sa stalo po vzniku Československej republiky (1918) súčasťou hospodársky silného a stabilného podniku Československé štátne lesy a majetky (ČSLaM) so sídlom v Prahe. Rozloha Oravského komposesorátu bola 32 806 ha a z nej až 85 % tvorili lesy rozdelené do šiestich lesných správ (Habovka, Mútna, Oravský Podzámok, Párnica, Polhora, Zákamenné). Okrem nich bola súčasťou riaditeľstva aj správa statku (Oravský Podzámok) a správa lesnej železnice (Zákamenné). Funkciu riaditeľa zastával do roku 1933 Ing. Nikodém Panák a po ňom Ing. František Vačiena. Popri riaditeľovi, ktorý vykonával administratívnu a hospodársku správu podľa smerníc a úprav správneho výboru a direktív ministerstva tu malo dôležité postavenie valné zhromaždenie komposesorov. V roku 1925 štát nadobudol v Oravskom komposesoráte majoritný podiel a prostredníctvom Československých štátnych lesov a majetkov aj rozhodujúci vplyv, ktorý umožnil v priebehu rokov 1925 - 1930 realizovať postupné kroky a opatrenia na zlepšenie správy majetku a celého systému lesného hospodárenia. V súvislosti s týmto vývojom sa práve v Oravskom Podzámku zorganizovalo v septembri 1930 niekoľkodňové pracovné stretnutie predstaviteľov ústredného vedenia ČSLaM na čele s generálnym riaditeľom Ing. Karlom Šimanom a zástupcov jednotlivých riaditeľstiev podniku. Súčasťou jeho programu boli aj pochádzky a prehliadky porastov, objektov a zariadení. Kamenným dokladom tejto významnej návštevy v komposesorátnych lesoch je dodnes pamätný kameň (opracovaný pieskovec) s datovaním, textom informujúcim o exkurzii a s menami jej účastníkov. Hlavným sprievodcom na exkurzii bol popri riaditeľovi Oravského komposesorátu Ing. Nikodémovi Panákovi aj jeho zástupca Ing. Andrej Kavuljak - lesník a historik, ktorý pripravil pri príležitosti exkurzie knihu o Oravskom komposesoráte. Súčasnú úpravu okolia, zastrešenie a vyčistenie kameňa zrealizovali LESY Slovenskej republiky, štátny podnik - Odštepný závod Námestovo v rokoch 2008 a 2015.

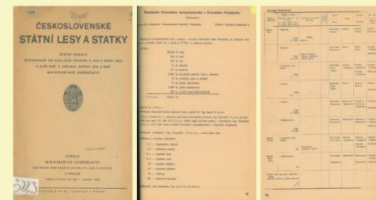
Budova riaditeľstva Oravského komposesorátu, Oravský Podzámok
Building of the Orava Compositors' Estate Headquarters, Oravský Podzámok

Kniha A. Kavuljaka Oravský komposesorát, Praha 1930
The Orava Compositors' Estate book by A. Kavuljak, Prague 1930

Pri pamätnom exkurznom kameni, september 1930
Zľava: Ing. Klinovský, Ing. Vačiena, Ing. Panák, Ing. Šiman, Ing. Drozd a Ing. Kavuljak
By the Memorial Excursion Stone from left: Ing. Klinovský, Ing. Vačiena, Ing. Panák, Ing. Šiman, Ing. Drozd a Ing. Kavuljak, September 1930

Z publikácie Československé štátne lesy a statky, 1938
From the publication Czechoslovak State Forests and Estates, 1938

Práce lesných robotníkov na vtedajšej Lesnej správe Habovka
Work of forest workers from the Forest District Habovka

The headquarters of the Orava Compositors' Estate in Oravský Podzámok became upon the formation of the Czechoslovak Republic (1918) part of the economically strong and prosperous enterprise Czechoslovak State Forests and Estates (CZST&E) with headquarters in Prague. The compositors' estate was established in an area of 32 806 hectares of which 85 % were forests, administratively divided into six forest districts (Habovka, Mútna, Oravský Podzámok, Párnica, Polhora and Zákamenné). The headquarters also oversaw the management of Oravský Podzámok estate and the Zákamenné forest railway. Ing. Nikodém Panák who was the director until 1933 was succeeded by Ing. František Vačiena. The director was responsible for the day-to-day management of the estate compliant with the guidelines of the management committee and ministerial directives. Beside the director, the estate was also governed by the established General Assembly of Compositors. In 1925, the State acquired the majority stake in the Orava Compositors' Estate and through the Czechoslovak State Forests and Estates it gained decisive decision-making powers. These powers allowed it between the years 1925 - 1930 to facilitate gradual improvement of the estate stewardship including its system of forest management. Following the positive changes in the estate governance, a workshop was organized in Oravský Podzámok in 1930 with the participation of the members of the CZST&E management board, chaired by the Director General Ing. Karel Šiman, and representatives of its particular directorates. The workshop also included trips and excursion to particular forest stands and adjoining facilities. To date, a memorial stone (trimmed sandstone) bears witness to this important event in the history of the compositors' estate forests. The stone contains a carved date and basic information on the excursion as well as names of all its participants. The excursion was led by the director of the Orava Compositors' Estate Ing. Nikodém Panák and his deputy Ing. Andrej Kavuljak - forester and historian, who compiled a book on the Orava Compositors' Estate to commemorate this significant event. The current look of the Stone including the maintenance of its surroundings and its roofing is the result of the efforts of the Forests of the Slovak Republic, state enterprise, namely its Forest Enterprise Námestovo in the years 2008 and 2015. In recognition of the achievements of past generations and to mark the 85th anniversary of the installation of the Memorial Excursion Stone the Forests of the Slovak Republic, state enterprise, awarded the site the status of "Special Forestry Site." The project on special forestry sites in Slovakia is overseen by the Forestry and Timber Museum in Zvolene.

